
PROŠIRENA JE LISTA DOBARA KOJA SE OPOREZUJU POSEBNOM STOPOM PDV OD 8%

Na osnovu ovlašćenja iz člana 23. stav 3. Zakona o PDV, Ministar finansija doneo je **Pravilnik o izmenama i dopunama Pravilnika o utvrđivanju dobara i usluga čiji se promet oporezuje po posebnoj stopi PDV** ("Sl. glasnik RS", broj 29 od 30.04.2011. godine, koji stupa na snagu 8. maja 2011. godine (u daljem tekstu: *Pravilnik o posebnoj stopi*).

Izmenama i dopunama Pravilnika o posebnoj stopi proširena je lista dobara koja se oporezuju po posebnoj stopi PDV od 8%, odnosno od 8. maja 2011. godine ova stopa se primenjuje na promet i uvoz sledećih dobara:

- **brašna - od ječma, ovsa, heljde, prosa, i bezglutenskog brašna;**
- **ortopedskih grudnjaka za grudnu protezu;**
- **papirnih uložaka za odrasle;**
- **sterilnih zaštitnih kapica za isključenje sa peritoneumske dijalize;**
- **kompletne krmne smeše za ishranu ribe.**

Mada Zakon o PDV nije menjan, osnov za proširenje liste dobara koja se oporezuju stopom od 8% je činjenica da se u suštini radi o dobrima koja su i do sada trebala da budu oporezovana posebnom stopom, a ne stopom od 18%.

1. Dobra koja se od 8. maja 2011. oporezuju stopom PDV od 8%

Izmenama i dopunama Pravilnika o posebnoj stopi, posebnom stopom PDV od 8% se od 8. maja 2011. godine oporezuju sledeća dobra:

1) prozvodi za ishranu ljudi i to:

- **član 2. stav 7. je dopunjen** - pa je precizirano da se brašnom, u smislu člana 23. stav 2. tačka 1) Zakona, smatra brašno od pšenice ili napolice, raži, kukuruza, **ječma, ovsa, heljde, prosa**, pirinča i **bezglutensko brašno**;

Podsećamo da je članom 23. stav 2. tačka 1) Zakona o PDV, propisano da se po posebnoj stopi od 8% oporezuje promet i uvoz: *hleba i drugih pekarskih proizvoda, mleka i mlečnih proizvoda, brašna, šećera, jestivog ulja od suncokreta, kukuruza, uljane repice, soje i masline, jestive masnoće životinjskog i biljnog porekla i meda.*

2) ortotička sredstva i to:

- **član 3. stav 1. tačka 2) podtačka (4) je dopunjena** - pa se stopa od 8% kada su u pitanju estetske proteze primenjuje ne samo na promet i uvoz proteza posle amputacije dojke već i na **ortopedske grudnjaka za grudnu protezu**;

- **član 3. stav 1. tačka 11) podtačka (8) je dopunjena** - pa kada su u pitanju pomagala kod teškoća sa mokrenjem, posebna stopa se primenjuje na promet i uvoz papirnih pelena i uložaka za odrasle.

3) materijal za dijalizu i to:

- **član 5. je dopunjen novom tačkom 17)** - kojom je propisano da se posebna stopa PDV primenjuje i na promet i uvoz **sterilnih zaštitnih kapica za isključenje sa peritoneumske dijalize**.

4) kompletne krmne smeše za ishranu stoke i to:

- **član 5a stav 4. je izmenjen** - tako da je izvršeno terminološko usaglašavanje teksta tako što je reč "životinja", svu da zamenjena sa rečju "**stoka**", kako u praksi ne bi dolazilo do zabune, obzirom da izraz "životinja" ima šire značenje jer obuhvata i divlje životinje, a ne samo stoku.

Dakle, kompletnom krmnom smešom za ishranu stoke, u smislu člana 23. stav 2. tačka 6) Zakona, smatraju se potpune smeše koje služe za podmirenje potreba **stoke** u hranljivim materijama, u skladu sa propisima kojima se uređuje kvalitet i drugi zahtevi za hranu za **stoku**, kao i uljane pogače dobijene ekstrakcijom ulja od soje i uljane pogače od suncokreta;

- **član 5a. stav 5. je dopunjen** - pa se pod živom stokom, u smislu člana 23. stav 2. tačka 6) Zakona, smatraju goveda, konji, svinje, ovce, koze, živina, domaći zečevi (kunići), **ribe** i pčele.

To znači da se kompletne krmne smeše za ishranu riba, takođe oporezuju stopom od 8%.

Pravilnikom o kvalitetu hrane za životinje ("Sl. glasnik RS", br. 4/2010), propisano je šta se smatra potpunim smešama za ishranu stoke, uključiv i ribe.

2. Obaveze obveznika PDV- prodavaca na malo i veliko

Obveznici PDV prodavci na malo ali i prodavci na veliko, na dan stupanja na snagu izmena i dopuna Pravilnika o posebnoj stopi, imaju određene obaveze i to:

- *prodavci na malo i veliko* - vrše popis zaliha ako menjaju cene proizvoda kod kojih je smanjena stopa oporezivanja;

- *prodavci na malo* - menjaju podatak o poreskoj stopi u fiskalnoj kasi;

- *prodavci na veliko* - kod izdavanja konačnog računa sprovode izmenu poreske stope za primljene avanse, odnosno izdate avansne račune.

2.1. Popis zaliha dobara kod kojih je promenjena stopa oporezivanja

Zakonom o PDV nije propisana obaveza popisa zaliha u slučaju promene stope PDV. Propisima iz oblasti računovodstva propisana je obaveza popisa u slučaju kada pravno lice ili preduzetnik menja cene proizvoda i robe u prodavnici.

Iako propisima o trgovini i cenama nije ustanovljena obaveza promene cena u slučaju promene stope oporezivanja proizvoda, odnosno iako je slobodno formiranje cena ovih dobara, efekat smanjenja stope može biti pozitivan samo u slučaju da trgovci snize cene za nastalu razliku u poreskoj stopi.

Prema odredbi stava 2. člana 36. Zakona o trgovini ("Sl. glasnik RS", br. 53/10), obrazovanje cena na tržištu je slobodno, osim za robu/usluge za koje je zakonom utvrđen drugačiji način obrazovanja cena.

Članom 41. stav 2. istog zakona, propisano je da je prodajna cena ukupna, konačna cena po jedinici robe, uključujući poreze.

Prema tome, obveznici PDV **koji žele da snizie cene** zbog smanjenja stope PDV dužni su da u skladu sa propisima iz oblasti računovodstvu izvrše **popis zatečenih zaliha dobara kod koji je došlo do promene poreske stope na dan stupanja na snagu izmena i dopuna Pravilnika o posebnoj stopi tj. 8.05.2011. godine u prometu na malo i da utvrde nove maloprodajne cene sa ukalkulisanom stopom PDV od 8%.**

Najjednostavniji način da se utvrde *nove maloprodajne cene sa ukalkulisanom stopom PDV od 8%*, je da se na postojeće maloprodajne cene popisanih zaliha primeni koeficijent za preračun **0,9152542** koji se dobija po formuli:

(nova stopa PDV od 8% + 100 : stara stopa PDV od 18% + 100)

Podsećamo da je *Pravilnikom o evidenciji prometa robe i usluga* ("Sl. glasnik RS", bro. 45/96... i 7/10), u članu 8. propisano je da u kolonu 4 KEPU evidencije trgovac na malo knjiži zaduženje u objektu - prodajnom mestu po maloprodajnim cenama, a trgovac na veliko, po veleprodajnim cenama, sve na osnovu kalkulacija, sa porezom na dodatnu vrednost, ako je trgovac obveznik poreza na dodatnu vrednost.

Izuzetno, ako se u trgovini na veliko zalihe robe vode po nabavnim cenama ili po veleprodajnim cenama bez poreza na dodatnu vrednost u skladu sa propisima o računovodstvu, zaduženje u koloni 4. u trgovini na veliko može se vršiti po tim cenama, s tim da se prilikom knjiženja prodaje robe, istovremeno, zadužuje kolona 4. na odgovarajući način shodno dokumentu o razduženju.

U kolonu 4 KEPU evidencije, upisuju se i podaci o: promeni cene robe usled nivelacije ili **promene stope poreza na dodatnu vrednost**, vraćanju, otpisu ili rashodu robe (kalo, rastur, lom i kvar i dr.). **Knjiženje u slučaju promene cene robe vrši se na osnovu popisa**, a u slučaju vraćanja, otpisa ili rashoda robe - na osnovu odgovarajuće knjigovodstvene isprave.

Na osnovu izvršenog popisa, odnosno odgovarajuće knjigovodstvene isprave, za iznos kojim se smanjenja vrednosti robe vrši se storniranje crvenim stornom (ispisivanje iznosa koji se zaokružuje). Prilikom sabiranja iznos crvenog storna oduzima se od ukupnog zbira.

Ukoliko prodavac, obveznik PDV ne snižava cene, nema obavezu popisa zaliha, a nastala razlika u smanjenju stope ide na **povećanje marže** pa prodavac ima obavezu da, sa aspekta propisa o trgovini, **sačini nove kalkulacije sa obračunom PDV od 8%.**

2.2. Promena podatka o poreskoj stopi u fiskalnoj kasi

Promena podataka u fiskalnoj kasi sprovodi se kod obveznika PDV koji se bave prometom na malo na dan stupanja na snagu izmena i dopuna Pravilnika o posebnoj poreskoj stopi tj. 8.04.2011. godine, a u skladu sa Zakonom o fiskalnim kasama ("Sl. glasnik RS", br. 135/04).

Naime, članom 9. ovog zakona propisano je da se u fiskalnu memoriju automatski upisuju, **pored ostalih i podaci o specifikaciji, danu, mesecu, godini, satu i minutu promene poreskih stopa.**

Promenu podataka sprovodi ovlašćeni serviser. Pre promene podataka u fiskalnoj kasi prodavci na malo ne smeju da obavljaju promet dobara kod kojih je promenjena stopa oporezivanja PDV.

2.3. Izmena poreske stope za primljene avanse

Izmena poreske stope za primljene avanse za promet dobara kod kojih je promenjena poreska stopa sprovodi se u trenutku ispostavljanja konačnog računa za izvršeni promet

Naime, prema odredbi člana 16. stav 1. tačka 2) Zakona o PDV poreska obaveza nastaje i u trenutku naplate ako je naknada naplaćena pre izvršenog prometa dobara i usluga. Shodno tome, ako su obveznici PDV primali avansne uplate na koje su bili dužni da najkasnije istekom poreskog perioda izdaju avansni račun i obračunaju PDV po stopi od 18%, a promet ovih dobara se realizuju posle 8.4.2011. godine, taj promet u konačnom računu u celini oporezuju po stopi od 8%.

Dakle, u poreskom periodu u kome je došlo do prometa dobara kod kojih je promenjena stopa PDV, obveznik PDV - prodavac će za iskazanu razliku više obračunatog PDV umanjiti PDV iskazan na polju 103 u obrascu PPPDV. Ukoliko na tom polju nema dovoljno iskazanog PDV od koga se može umanjiti više obračunat PDV po avansnoj uplati, obveznik za preostalu razliku povećava iznos na polju 108 - prethodni PDV. Istovremeno, pošto se kod avansnih uplata iznos naknade ne unosi u odgovarajuća polja na obrascu PPPDV, po konačnom prometu iznos naknade obveznik unosi u polje 004.

Navedeno umanjenje poreske obaveze obveznik može da sprovede samo u slučaju kada od kupca dobije pismenu izjavu da je izvršio ispravku odbitka prethodnog poreza koji je bio iskazan na avansnom računu.

Naime, pošto je kupac-obveznik PDV po avansnom računu iskoristio više prethodnog poreza, po dobijanju konačnog računa od prodavca i zahteva za ispravku poreskog odbitka, dužan je sprovede ispravku odbitka i da prodavcu dostavi pismenu izjavu o izvršenoj ispravci odbitka prethodnog PDV. U poreskom periodu kada je dobio konačni račun kupac u obrazac PPPDV vrši ispravku tako što za više iskorišćen prethodni PDV uvećava obavezu u polju 103.

Ako su u pitanju kupci koji nisu u sistemu PDV, prodavac - obveznik PDV vrši ispravku poreske obaveze na osnovu idatog dokumenta - konačnog računa na kome je prikazana korekcija PDV.